

14.10.2021

§ 11

Asianro 9119/02.02.00/2021

Toiminnan suunnittelu ja talousarvion 2022 valmistelutilanne

Palvelupäällikkö Saija Pöntinen
Alueelliset jätehuollon viranomaispalvelut

Yleistä toiminnan ja talouden suunnittelusta

Kuntalaissa edellytetään kunnan toiminnalta tavoitteellisuutta ja suunnitelmallisuutta. Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, jossa hyväksytään kunnan toiminnan ja talouden tavoitteet. Kuopion kaupungin talousarvio valmistellaan palvelualueilla ja jätehuollon viranomaispalvelujen osio on osa kaupunkiympäristön palvelualueen talousarviota.

Kuopion kaupunginhallitus on antanut talousarvion kehyspäättöksen 25.9.2021. Kuopion kaupungin nykyisessä talousarvioprosessissa palvelualueiden lautakunnat eli kaupunkiympäristön palvelualueella kaupunkirakennelautakunta antaa tämän jälkeen talousarvioesityksen kaupunginhallitukselle. Vaikka jätehuollon viranomaispalvelujen toiminta on alueellista toimintaa ja muodostaa oman kokonaisuuden, senkin osio on mukana kaupunkiympäristön palvelualueen esityksessä. Tässä vaiheessa jätelautakuntaa sitoo se, että jätehuollon viranomaispalvelujen nettotulos on nolla eli kustannukset katetaan kuntien tekemän sopimuksen mukaisesti jätemaksuilla.

Jätelautakunnassa käsitellään nyt jätehuollon viranomaispalvelujen talousarvioluonnos. Sen jälkeen, kun kaupunginvaltuusto hyväksyy joulukuussa talousarvion, lautakunnat hyväksyvät palvelualueiden käyttösuunnitelmat, joissa määritellään talousarvion mukaisten rahojen käyttö. Jätelautakunta hyväksyy jätehuollon viranomaispalvelujen käyttösuunnitelman, johon voidaan tehdä tarvittaessa muutoksia talousarvioluonnokseen nähden. Kokonaisuutena kaupunkiympäristön palvelualueen käyttösuunnitelman hyväksyy kaupunkirakennelautakunta.

Jätelautakunnan ja jätehuollon viranomaispalvelujen toiminta-ajatus

Savo-Pielisen jätelautakunnassa ja sen alaisuudessa toimivassa yksikössä, alueellisissa jätehuollon viranomaispalveluissa, hoidetaan jätelain mukaiset jätehuollon järjestämisen viranomaistehtävät. Lisäksi huolehditaan kuntien yhteisesti sopimista jätehuoltoon liittyvistä seuranta- ja kehittämistehtävistä.

Jätelautakunnan päätöksenteolla asetetaan raamit toimivalle ja ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavalle jätehuollolle ja edistetään jätelain mukaisen etusijajärjestyksen toteutumista. Jätehuollon seurannalla varmistetaan, että kunnan jätehuollon järjestämisvastuulle kuuluvat kiinteistöt eli asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöt sekä kuntien hallinto- ja palvelutoiminnan kiinteistöt ovat kattavasti ja asianmukaisesti järjestetyn jätehuollon piirissä.

14.10.2021

Tavoitteena on, että jätehuollon viranomaispalveluissa tehdään päätökset tehokkaasti ja yhdenmukaisesti koko toimialuetta koskien. Toiminnassa varmistetaan asioiden käsittelyn asiantuntijuus ja huomioidaan asiakkaiden erilaiset tarpeet jätehuoltojärjestelyissä. Jätehuollon viranomaistehtävien hoidossa tehdään yhteistyötä sidosryhmien, kuten alueen kuntien, ympäristönsuojeluviranomaisten ja kunnallisen jäteyhtiön kanssa.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Jätehuollon viranomaispalvelujen toimintaympäristöön vaikuttaa merkittävästi vuonna 2021 toteutunut jätelainsäädännön uudistus. Muuttunut jätelainsäädäntö vaikuttaa niin viranomaispäätöksentekoon kuin käytännön jätehuoltopalveluihin alueella. Jätelautakunnalta muutokset edellyttävät kunnallisten jätehuoltomääräysten ja taksojen päivittämistä. Lisäksi on uudistettava jätehuollon palvelutaso ja tehävä muutoksia jätteenkuljetusalueiden rajauksiin.

Jätelainsäädännön lisäksi kuntien vuonna 2017 hyväksymä jätepoliittinen ohjelma ohjaa jätehuollon viranomaispalvelujen toimintaa. Nykyinen jätepoliittinen ohjelma on voimassa vuoteen 2022 saakka eli vuoden aikana on laadittava uusi ohjelma. Jätelain uudistus edellyttää sitä, että uuteen ohjelmaan otetaan yhä kunnianhimoisempia tavoitteita.

Toiminnan tavoitteet ja painopisteet

1. Uusien jätehuoltomääräysten hyväksyminen

Jätelainsäädännön uudistus viivästyi Suomessa noin vuoden EU-sääntelyn vaatimasta aikataulusta, minkä vuoksi myös kunnallisten jätehuoltomääräysten päivittämisen aikataulu on siirtynyt. Jätehuoltomääräysten päivitys on aloitettu taustaselvitysten laadinnalla ja päivitystarpeiden kartoittamisella vuonna 2021. Tällöin on myös selvitetty määräysten yhtenäistämismahdollisuuksia Itä-Suomen jätehuoltoviranomaisten kanssa ja osallistuttu syksyllä alkaneeseen Suomen Kuntaliiton koordinoimaan hankkeeseen, jossa valmistellaan valtakunnallinen mallipohja jätehuoltomääräyksille.

Jätehuoltomääräysten sisällön päivittäminen tehdään vuoden 2022 keväällä, kun taustaselvitykset on laadittu ja uusi määräysmalli on käytettävissä. Erityisesti määräyksissä tarkastellaan hyötyjätteiden erilliskeräystä sekä kompostointia ja saostus- ja umpisäiliölaitteita koskeva sääntely. Määräysmuutokset tullaan toimeenpanemaan niiden hyväksymisen jälkeen tiedottamalla muutoksista ja seuraamalla määräysten toteutumista. Tavoitteena on, että uudistetut jätehuoltomääräykset saadaan hyväksyttyä viimeistään vuoden 2022 syksyllä.

2. Uuden jätepoliittisen ohjelman ja palvelutason laadinta

Uuden jätepoliittisen ohjelman laadinnan projektisuunnitelma käsitellään jätelautakunnassa loppuvuodesta 2021. Uusi ohjelma valmistellaan suunnitelman mukaisesti laajassa verkostoyhteistyössä sidosryhmien kanssa vuoden 2022 aikana. Myös kuntalaisille järjestetään osallistumismahdollisuudet ohjelman laadintaan.

Jätepoliittisen ohjelman rinnalla valmistellaan uusi jätehuollon palvelutaso, jossa määritellään, millaisia jätehuoltopalveluja kuntalaisille järjestetään tällä alueella.

14.10.2021

Palvelutasossa käsitellään kattavasti kiinteistökohtaiset jätteenkeräyspalvelut, aluekeräys- ja ekopisteverkosto, lajitteluasemapalvelut, erilaiset noutopalvelut sekä neuvonta- ja viestintäpalvelut. Sidosryhmät ja kuntalaiset pääsevät vaikuttamaan myös palvelutasoon.

Tavoitteena on saada jätepoliittisen ohjelman ja palvelutason luonnokset valmiiksi loppuvuodesta 2022. Tällöin alkuvuodesta 2023 voitaisiin hyväksyä valmis jätepoliittinen ohjelma kunnissa ja palvelutaso jätelautakunnassa.

3. Hyötyjätteiden kuljetusalueen päivittäminen

Savo-Pielisen jätelautakunta on määritellyt kiinteistöittaiset jätteenkuljetusalueet sekajätteelle ja hyötyjätteille. Hyötyjätteiden kuljetusalue on otettava uuteen tarkasteluun muuttuneen jätelainsäädännön myötä siten, että keräysalue ulotetaan kaikkiin pieniinkin taajamiin sekä tarvittaessa nykyistä laajemmalle alueelle taajamien reunoilla. Tässä yhteydessä biojätteen ja pakkausjätteiden kuljetusalueet erotetaan todennäköisesti toisistaan, sillä niitä koskevat jatkossa myös toisistaan poikkeavat keräysvelvoitteet.

4. Jätetaksan uudistaminen

Uudistunut jätelainsäädäntö edellyttää jätetaksojen kehittämistä. Jätehuollon viranomaispalvelut osallistuvat Suomen Kuntaliiton koordinoimaan hankkeeseen, jossa laaditaan valtakunnallinen malli jätetaksalle. Taksaa kehitetään tämän mallin pohjalta ottaen huomioon niin jätelainsäädännön asettamat tavoitteet kuin paikalliset olosuhteet.

Taksan uudistamisessa otetaan huomioon sekä lainsäädännön tiukennusten myötä kasvavat hyötyjätteiden erilliskeräyskustannukset että tuottajien osittainen kustannusvastuu pakkausjätteiden keräyksessä. Taksan ohjaavuus säilytetään, mutta samalla arvioidaan sitä, mitä kannustimia taksassa on perusteltua käyttää, miten maksuja subventoidaan ja miten tasapuolisesti jätemaksut jakautuvat eri asiakasryhmille.

Taksaan tulee vaikuttamaan myös vuonna 2022 päivitettävä jätehuollon palvelutaso. Niin lainsäädännön vaatimukset kuin kuntien ja kuntalaisten odotukset jätehuoltopalveluille on yhteensovittava siten, että palvelut ovat riittävät ja jätemaksujen taso saadaan pidettyä kohtuullisena. Taksa on tarkoitus uudistaa siten, että uudistettu taksa tulee voimaan vuoden 2023 alussa.

5. Jätehuollon seuranta ja rekisterityö

Jätehuollon seurannassa tarkastellaan sitä, ovatko kaikki asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöt asianmukaisesti järjestetyn jätehuollon piirissä ja ovatko jätehuoltopalvelut määräysten mukaisia. Seka- ja hyötyjätteiden seurannan lisäksi tarkastellaan kiinteistöjen saostus- ja umpisäiliölietteiden jätehuollon asianmukaisuutta.

Koska vuonna 2022 jätehuollon viranomaispalvelujen resursseja sitoo isot jätehuollon sääntelyyn ja ohjaukseen liittyvät kokonaisuudet, on jätehuollon seurannassa tavoitteena perustason ylläpito. Jätehuollon asiakasrekisteristä tarkistetaan kuukausittain päättyneet asiakkuudet, minkä jälkeen kiinteistön haltijat kehoitetaan ja liitetään jätehuollon piiriin.

14.10.2021

Jätehuollon seurannan lisäksi jätehuollon viranomaispalveluissa jatkuu jätehuollon asiakasrekisterissä olevien kiinteistöjen perustietojen päivitystyö yhteistyössä Jäte-kukon kanssa. Vuoden aikana selvitetään myös sitä, miten toteutetaan jatkoa ajatel-len jätelainsäädännön uudet, jätehuoltoviranomaiseen kohdistetut ja merkittävästi resurssia vaativat rekisterinpitovelvoitteet kiinteistöjen kompostointia koskien.

Jätehuollon viranomaispalvelujen talousarvioluonnos

Jätehuoltoviranomaisen toiminnan kustannukset katetaan kokonaisuudessaan jäte-maksuilla, joten nettotulos on vastuukunnalle nolla. Kuopion kaupungille tai muille kunnille ei siis aiheudu jätehuollon viranomaispalveluista kuluja. Jätehuollon viran-omaispalvelujen kustannukset otetaan huomioon jätetaksan mukaisessa perusmak-sussa, joka sisältää jätelautakuntaosan.

Jätehuollon viranomaispalvelujen vuoden 2022 menoiksi on arvioitu yhteensä 388 000 euroa. Henkilöstömenot on laskettu siten, että töissä on neljä vakituista vi-ranhaltijaa/työntekijää sekä yksi määräaikainen työntekijä.

Henkilöstökulut ovat jonkin verran aiempaa suuremmat, koska palkattomia poissa-oloja ei ole odotettavissa vastaavasti kuin aikaisemmille vuosille. Lisäksi henkilöstön palkkoja on tarkistettu tehtävänkuvien muuttuneiden vaatimusten mukaisesti sen jälkeen, kun kuntien teknisen henkilöstön virka- ja työehtosopimuksen mukainen tehtävien vaativuuden arviointi uudistettiin Kuopion kaupungilla.

Palvelujen ostoissa otetaan huomioon lisäys ulkoisten asiantuntijapalveluiden kus-tannuksiin. Tämä tarve asiantuntijapalveluille liittyy jätepoliittisen ohjelman laadin-taan (tuki sidosryhmien ja kuntalaisten osallistamiseen). Muutoin palvelujen ostoihin ei ole odotettavissa juurikaan muutosta tähän vuoteen nähden.

Esitys

Lautakunta hyväksyy jätehuollon viranomaispalvelujen toiminnan painopisteet vuo-delle 2022. Lautakunta merkitsee tiedoksi talousarvioluonnoksen 2022.

Liitteet

9 9119/2021 Talousarvioluonnos v. 2022

Valmistelija

Saija Pöntinen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5066

Päätösehdotus

Palvelupäällikkö Saija Pöntinen

Lautakunta hyväksyy palvelupäällikön esityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

